

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

23 septembrie 2015

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun

examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de inculpat, prin care se solicită casarea sentinței Judecătorei Briceni din 30 decembrie 2014 și a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 22 aprilie 2015, în cauza penală în privința lui

Remiz Alexei Foma, născut la 29 iulie 1948, originar din s. Susleni, r-nul Orhei, locuitor în or. Briceni, str. M. Eminescu 28, ap. 16,

Termenul de examinare a cauzei:

- prima instanță: 07.02.2014 – 30.12.2014;
- instanța de apel: 03.02.2015- 22.04.2015;
- instanța de recurs: 19.06.2015- 23.09.2015;

CONSTATĂ :

1. Prin sentința Judecătorei Briceni din 30 decembrie 2014, Remiz Alexei a fost liberat de răspundere penală pe art. 332 alin. (1) Cod penal pe motiv că a expirat termenul pentru atragerea la răspundere penală, cu încetarea procesului penal.

Prin aceeași sentință Remiz Alexei a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 328 alin. (1) Cod penal fiindu-i aplicată pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 300 (trei sute) unități convenționale, ceea ce constituie 6000 (șase mii) lei, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de 2 (doi) ani.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a constatat că, Remiz Alexei a activat în funcția de șef al filialei Briceni a întreprinderii de Stat "Protecția Solurilor și Îmbunătățirii Funciare", fiind numit în această funcție prin

dispoziția directorului nr. 17-k din 22.04.1992 și Contractului individual de muncă din 01.07.2007. Fiind persoană publică, în conformitate cu art. 123 alin. (2) Cod penal Remiz Alexei avea o serie de atribuții de serviciu prevăzute de contractul individual de muncă și statutul I.S. " Protecția Solurilor și Îmbunătățirii Funciare ", inclusiv dirijarea activității întreprinderii în conformitate cu legislația în vigoare și actele normative ale Republicii Moldova; gestionarea surselor financiare a întreprinderii; respectarea integrității bunurilor materiale și mijloacelor bănești; evidența completă a mijloacelor bănești materialelor și mijloacelor fixe; precum și purtarea răspunderii materiale pentru prejudiciul cauzat întreprinderii în urma neîndeplinirii corespunzătoare a obligațiilor, inclusiv pentru asigurarea păstrării și utilizării mijloacelor fixe și altor bunuri materiale transmise în gestiune, a comis infracțiunile de depășire a atribuțiilor de serviciu și fals în acte publice, în următoarele circumstanțe:

La 02.06.2009, Remiz Alexei acționând în mod intenționat, depășindu-și limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, contrar prevederilor art. 9 alin. (2), lit. f) Codul Muncii care prevede că salariatul este obligat să manifeste o atitudine gospodărească față de bunurile angajatorului, precum și a sarcinilor și atribuțiilor sale de serviciu de bază ce constau în asigurarea utilizării corespunzătoare a fondurilor fixe și a altor bunuri materiale din gestiune precum și în obținerea și sporirea veniturilor întreprinderii, a admis cheltuieli iraționale din bugetul întreprinderii, a procurat din mijloacele financiare întreprinderii gestionate de la S.A. "Autoprim Service", conform facturii fiscale seria XT nr. 2412105 din 02.06.2009, 2 anvelope de model T 40 B -105 БОЛЖСК пер. вед. 8.30x20 în sumă totală de 2 700 lei, care conform fișei - limite din 02.06.2009 au fost transmise tractoristului întreprinderii nominalizate Varic Vladimir și instalate la utilajul „PLOSCOREZ”. Însă, în realitate tractoristul Varic Vladimir anvelopele nominalizate nu le-a primit și la utilajul indicat nu le-a instalat. Astfel, Î.S. "Protecția Solurilor și Îmbunătățirii Funciare" a fost cauzat un prejudiciu considerabil în sumă totală de 2 700 lei.

Tot el, la 29.04.2010, acționând în mod intenționat, depășindu-și limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, contrar prevederilor art. 9 alin. (2) lit. f) Codul Muncii, care prevede, că salariatul este obligat să manifeste o atitudine gospodărească față de bunurile angajatorului, precum și a sarcinilor și atribuțiilor sale de serviciu de bază ce constau în asigurarea utilizării corespunzătoare a fondurilor fixe și a altor bunuri materiale din gestiune precum și în obținerea și sporirea veniturilor întreprinderii, a procurat din mijloacele financiare a întreprinderii gestionate de la S.A. "Autoprim Service", conform facturii fiscale seria KX nr. 3873428 din 29.04.2010 4 anvelope de model MP-320 R-14 C în sumă totală de 3040 lei, care conform fișei - limite fără dată din luna iunie 2010,

au fost transmise conducătorului auto întreprinderii nominalizate Cracan Dumitru și instalate la automobilul de serviciu de model "OPEL VECTRA" cu numărul de înmatriculare ED AN 190. Însă, în realitate conducătorul auto Cracan Dumitru anvelopele nominalizate nu le-a primit și la automobilul indicat nu le-a instalat.

Astfel, Î.S. "Protecția Solurilor și Îmbunătățirii Funciare" a fost cauzat un prejudiciu considerabil în sumă de 3040 lei.

Tot el, la 02.06.2009, activînd în aceeași funcție și avînd aceleași atribuții de serviciu, folosind intenționat situația de serviciu, în interes material și personal, manifestat prin crearea intenționată a situației legate de transmiterea tractoristului întreprinderii nominalizate Varic Vladimir a 2 anvelope de model T 40 B-105 БОЛЖСК пер. вед. 8.30 x 20 în sumă totală de 2 700 lei, procurate la 02.06.2009 de la S.A. "Autoprim Service" conform facturii fiscale seria XT nr. 2412105, a introdus date vădit false în fișa - limită de evidență a utilizării mijloacelor materiale, care este document oficial și a servit drept temei pentru trecerea neîntemeiată la cheltuieli a mijloacelor bănești în sumă de 2 700 lei. Însă, aceste două anvelope de model T 40 B -5 БОЛЖСК пер. вед. 8.30 x 20 nu au fost transmise tractoristului întreprinderii nominalizate Varic Vladimir și nu au fost instalate la utilajul "PLOSCOREZ", iar semnătura lui Varic Vladimir din fișa - limită, fiind contrafăcută.

Tot el, într-o zi nestabilită din luna iunie 2010, activînd în aceeași funcție și avînd aceleași atribuții de serviciu, folosind intenționat situația de serviciu, în interes material și personal, manifestat prin crearea intenționată a situației legate de transmiterea conducătorului auto întreprinderii nominalizate Cracan Dumitru, a 4 anvelope de model MP-320 R-14 C în sumă totală de 3 040 lei, procurate la 29.04.2010 de la S.A. "Autoprim Service" conform facturii fiscale seria KX nr. 3873428, a introdus date vădit false în fișa - limită de evidență a utilizării mijloacelor materiale, care este document oficial și a servit drept temei pentru trecerea neîntemeiată la cheltuieli a mijloacelor bănești în sumă de 3040 lei. Însă, acestea patru anvelope de model MP-320 R-14 C nu au fost transmise conducătorului auto întreprinderii nominalizate Cracan Dumitru și nu au fost instalate la automobilul de serviciu de model "OPEL VECTRA" cu numărul de înmatriculare ED AN 190, iar semnătura lui Cracan Dumitru din fișa - limită, fiind contrafăcută.

3. Nefiind de acord cu sentința inculpatul a declarat apel, solicitînd casarea acesteia, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărîri de achitare, pe motiv că faptele sale nu întrunesc elementele infracțiunii.

În motivarea apelului a invocat că, la judecarea cauzei instanța nu a luat în considerație depozițiile martorilor Varic Gheorghe, care a arătat că a primit 2 anvelope și le-a instalat la agregatul "Ploscorez", dar la efectuarea lucrărilor nu au

ținut mult timp; Alexuță Mihai, care a confirmat primirea a 4 anvelope pe care le-a instalat la mașina personală cu obligația de a transporta lucrătorii la întreprindere, fără a primi adăugător plată și nicidecum în contul salariului. Acesta a mai adăugat că uneori mai primea de la Remiz Alexei și motorină; Martorul Găina a arătat, că activînd ca jurist și șef de cadre, a primit indicația de la conducătorul Remiz Alexei de a întocmi un ordin referitor la transmiterea a 4 anvelope lui Alexuță Mihail în scopul transportării lucrătorilor întreprinderii. Ultimul a prezentat și recipisa lui Alexuța cu semnătură și indicația scrisă a lui Remiz Alexei; Zozulea Nadejda a confirmat, că a auzit de transmiterea a 4 anvelope lui Alexuța Mihail în scopul transportării lucrătorilor, dar careva ordine-dispoziții scrise la ea nu au parvenit. Apelantul mai indică, că potrivit actelor de inventariere pentru anii 2011-2012 după Remiz Alexei se socoteau ca neajuns cele 6 anvelope, pe care le recunoștea. În anul 2012 administrația a apelat cu o cerere de chemare în judecată solicitînd restituirea anvelopelor, cu atât mai mult recunoscînd că procesual nu a întocmit transmiterea anvelopelor și semnînd și fișele-limite de transmitere a acestora, a depus cerere în scris, de a-i fi reținut din salariu costul lor.

Totodată, apelantul a indicat că la moment există și hotărârea instanței de judecată din 2013 referitor la restituirea sumei pentru 6 anvelope. Nu a avut careva interes material, personal și nu a depășit atribuțiile de serviciu, mai mult ca atît, organizarea procesului de lucru era o obligație prioritară a sa.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 22 aprilie 2015, a fost respins apelul declarat ca nefondat, cu menținerea sentinței fără modificări.

4.1. Instanța de apel a concluzionat că judecînd cauza penală instanța de fond a respectat normele procesuale, a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei, a dat probelor administrate o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și din punct de vedere al coroborării lor, corect ajungînd la concluzia privind vinovăția inculpatului Remiz Alexei în comiterea infracțiunilor încriminate, de către instanță fiind just calificate acțiunile acestuia în baza art. 328 alin. (1) și art. 332 alin. (1) Cod penal.

De asemenea, Colegiul a considerat că instanța corect a încetat procesul penal pe capătul de învinuire formulată inculpatului în baza art. 332 alin. (1) Cod penal cu liberarea acestuia de răspundere penală pe motivul expirării termenului pentru atragerea la răspundere penală.

Colegiul a menționat că instanța de fond a făcut o analiză amplă a probelor prezente la materialele cauzei, la baza sentinței fiind întemeiat puse declarațiile inculpatului Remiz Alexei (f. d. 243-247 Vol. II), declarațiile reprezentantului părții vătămate ÎS "Protecția Solurilor și Îmbunătățiri Funciare", Russu Valeriu (f. d. 235-

238 vol. II) și declarațiile martorilor Alexuța Mihail (f.d. 221-223 Vol. II); Ghieș Roman (f.d. 124-225 Vol. II); Cracan Dumitru (f. d. 226-227 Vol. II); Plăcinta Lilian (f .d. 228 Vol. II); Zazulea Nadejda (f. d. 230-231 Vol. II); Varic Vladimir (f.d. 232-234 Vol. II); Găina Vasile (f. d. 239-242 Vol. II), precum și materialele cauzei administrate la cauza penală.

Necătfînd la faptul că inculpatul atît în instanța de fond, cît și în cea apel a pledat pentru achitarea sa de sub învinuirea formulată, Colegiul penal la fel ca instanța de fond a considerat că prin probele indicate, care au fost puse la baza sentinței se confirmă incontestabil vinovăția lui Remiz Alexei în comiterea infracțiunilor incriminate și combat versiunea acestuia despre nevinovăția sa.

Totodată e de menționat și faptul că inculpatul a recunoscut și în cadrul ședinței de judecată, că totuși a cauzat Î.S. "Protecția Solurilor și Îmbunătățirii Funciare" careva daune, însă consideră că ele nu sunt considerabile.

Invocările inculpatului precum că nu a avut careva interes material personal și nu a depășit atribuțiile de serviciu instanța le apreciază critic, fiind făcute cu scopul de a evita răspunderea penală pentru faptele comise, persistînd discrepantă între respectivele invocări și totalitatea ansamblului probant al cauzei penale, or, este evidentă tinderea făptuitorului spre obținerea de bunuri.

Potrivit Legii penale în vigoare la momentul comiterii de către inculpat a faptelor infracționale, sancțiunea normei incriminate inculpatului, adică art. 332 alin. (1) Cod penal prevedea ca pedeapsă *amendă în mărime de pînă la 500 unități convenționale, sau închisoare de pînă la 2 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani.*

Prin Legea nr. 326/23.2013 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, publicată în Monitorul Oficial nr. 47-48/92 din 25.02.2014, sancțiunea articolului 332 alin. (1) Cod penal a fost modificată. În urma modificărilor introduse sancțiunea normei respective prevede ca pedeapsă *amendă în mărime de la 500 la 1000 unități convenționale, sau închisoare de la 2 la 5ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani.*

Potrivit art. 10 alin. (1) și (2) Cod penal, *legea penală care înlătură caracterul infracțional al faptei, care ușurează pedeapsa ori, în alt mod, ameliorează situația persoanei ce a comis infracțiunea are efect retroactiv, adică se extinde asupra persoanelor care au săvîrșit faptele respective pînă la intrarea în vigoare a acestei legi, inclusiv asupra persoanelor care execută pedeapsa ori care au executat pedeapsa, dar au antecedente penale. Legea penală care înăsprește pedeapsa sau înrăutățește situația persoanei vinovate de săvîrșirea unei infracțiuni nu are efect retroactiv.*

Luînd în considerație prevederile normei citate supra, Colegiul penal a conchis că instanța de fond corect a aplicat față de inculpatul Remiz Alexei, legea penală mai blîndă.

Astfel, potrivit art. 16 alin. (2) Cod penal, infracțiunea comisă de către Remiz Alexei se atribuie categoriei infracțiunilor ușoare, iar în sensul art. 60 alin. (1) lit. a) Cod penal persoana se liberează de răspundere penală în cazul în care din ziua comiterii infracțiunii ușoare a expirat termenul de 2 ani.

Colegiul penal a considerat că instanța de fond corect a încetat procesul penal în privința lui Remiz Alexei pe capătul de învinuire în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 332 alin. (1) Cod penal dat fiind faptul, că a expirat termenul de prescripție de tragere la răspundere penală a persoanei, în legătură cu ce Remiz Alexei a fost liberat de răspundere penală.

Prin urmare, Colegiul a conchis că adoptînd soluția respectivă, instanța de fond a ținut cont de gravitatea infracțiunii comise și de personalitatea inculpatului, instanța de fond a reținut că deși inculpatul nu-și recunoaște vina în cele comise totuși acesta se căiește de greșelile pe care le-a comis, careva antecedente penale la inculpat nu sunt prezente (f.d.20 Vol. I), potrivit caracteristicii eliberate de către primăria orașului Briceni (f.d.115 Vol. I) se caracterizează pozitiv, la primărie nefiind înregistrate careva plîngeri în privința lui Remiz Alexei.

Astfel, Colegiul a susținut poziția primei instanțe referitor la faptul că pedeapsa sub formă de amendă cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita anumită activitate va fi o pedeapsă echitabilă și proporțională faptelor comise de către inculpat, pasibilă de a restabili echitatea socială, iar corectarea și reeducarea inculpatului este posibilă și fără privarea acestuia de libertate.

5. Împotriva deciziilor nominalizate recurs ordinar a declarat inculpatul, invocînd ca temei de drept art. 427 alin. (1) pct. 6) și 11) Cod de procedură penală, solicitînd casarea acestora, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărîri, prin care să fie încetat procesul penal și liberat de la răspundere penală în legătură cu expirarea termenului de prescripție pentru infracțiunea prevăzută de art. 328 alin. (1) Cod penal.

În susținerea recursului a indicat că instanța de apel nu a luat în considerație săvîrșirea pentru prima dată a infracțiunii mai puțin grave, vîrsta înaintată și starea de sănătate și expirarea de la momentul comiterii infracțiunii a cel puțin 2/3 din termenul de prescripție pentru tragerea la răspundere penală, prin urmare instanța urma să aplice prevederile art. 58 Cod penal.

6. Asupra recursului declarat procurorul a depus referință pronunțându-se pentru inadmisibilitatea acestuia, deoarece decizia instanței de apel cuprinde fondul apelului și temeiurile de fapt și de drept care au dus la respingerea apelului, precum și motivele adoptării soluției, ceea ce se încadrează în prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar în baza materialelor din dosar, Colegiul penal în unanimitate decide inadmisibilitatea acestuia, din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, *instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărîrii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că acesta este vădit neîntemeiat.*

În sensul art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, *hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel.*

Erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărîrea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Recurentul a invocat în recursul ordinar ca temei pentru recurs pct. 6) și 11) alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală, care prevede că *hotărîrea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul cînd instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărîrii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței și atunci cînd persoana condamnată a fost judecată anterior în mod definitiv pentru aceeași faptă sau există o cauză de înlăturare a răspunderii penale, sau aplicarea pedepsei a fost înlăturată de o nouă lege sau anulată de un act de amnistie, a intervenit decesul inculpatului ori a intervenit împăcarea părților în cazul prevăzut de lege,.*

Totodată, instanța de recurs lecturînd textul recursului remarcă că autorul acestuia a invocat dezacordul său cu aprecierea circumstanțelor atenuante, iar temeiurile enumerate mai sus sunt indicate doar în partea dispozitivă fără a fi motivate.

Prin urmare, raportînd norma nominalizată la situația în cauză, Colegiul penal constată că temeiurile la care se referă autorul recursului nu sunt aplicabile din punct de vedere al prezenței erorii de drept, care ar fi temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei instanței de apel, or, instanța de apel a

verificat legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, iar conținutul deciziei corespunde prevederilor art. 414, 417 Cod de procedură penală, astfel, argumentul expus în recurs este neîntemeiat și se respinge, deoarece soluția criticată este una corectă ce rezultă din cumulul de probe prezentate și anexate la materialele cauzei și respectiv cercetate în ordinea prevăzută de lege, dîndu-li-se aprecierea cuvenită.

La soluționarea cauzei, instanțele au ținut cont în deplină măsură de prevederile art. 99-101 Cod de procedură penală au cercetat cauza sub toate aspectele, probele prezentate de părți verificîndu-le și apreciindu-le just, prin prisma pertinentei, concludentei, utilității și veridicității lor, iar în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor și în mod întemeiat au confirmat vinovăția inculpatului în săvîrșirea infracțiunilor incriminate.

Potrivit prevederilor art. 394 alin. (1) și (2) Cod de procedură penală instanța de apel în decizie a făcut o analiză amplă a probelor acumulate în cauză și toate probele prezentate au primit o apreciere la justa valoare, concluziile făcute de instanța de apel rezultă din materialul factologic acumulat în cauză, argumentînd detaliat menținerea sentinței instanței de fond.

Mai mult ca atît, Colegiul penal menționează că instanța de apel a dat răspuns la toate argumentele invocate în apel și corect s-a expus asupra acestora, luînd în considerație și circumstanțele atenuante ale cauzei.

Totodată, instanța de recurs precizează că, inculpatul nu-și recunoaște vina aceasta fiind o modalitate de eschivare de la răspunderea penală, însă vinovăția acestuia se confirmă prin circumstanțele stabilite și probele cercetate la examinarea cauzei și apreciate prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură penală.

Referitor la eroarea invocată prevăzută de art. 427 alin. (1) pct. 11) Cod de procedură penală, Colegiul concluzionează, că acest temei pentru declararea recursului ordinar de asemenea nu și-a găsit confirmare la examinare, nefiind stabilită presupusa eroare de drept invocată de recurent, mai mult ca atît, în motivarea recursului recurentul nu face o careva argumentare ce ar ține de eroarea invocată.

Astfel, Colegiul penal ajunge la concluzia că recursul declarat este declarativ, motivele invocate nu sunt prevăzute ca temei pentru recurs în art. 427 Cod de procedură penală. Totodată, aceste motive au fost invocate și în apel, au fost obiectul judecării în instanța de apel, iar materialul probator al cauzei penale dovedește legalitatea temeiurilor de fapt și de drept care au adus la pronunțarea hotărîrilor judecătorești.

Cît ține de solicitarea recurentului privind încetarea procesului penal intentat în privința lui Remiz Alexei, pe motiv că a expirat termenul de prescripție, instanța de recurs precizează că acest temei este unul neîntemeiat, deoarece nu a fost

invocat în cererea de apel prin care de fapt a solicitat emiterea unei hotărâri de achitare, iar conform art. 427 alin. (2) Cod de procedură penală, temeiurile de recurs pot fi invocate doar în cazul în care au fost invocate în apel.

În acest context, Colegiul conchide că temeiurile pentru recursul ordinar declarat de recurent, prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) și 11) Cod de procedură penală nu și-au găsit confirmarea în instanța de recurs și din aceste considerente este inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (1) și alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar împotriva sentinței Judecătorei Briceni din 30 decembrie 2014 și a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 22 aprilie 2015, declarat de Remiz Alexei, în propria cauză penală, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată publicată la 23 septembrie 2015.

Președinte:

Nicolae Gordilă

Judecători:

Liliana Catan

Ion Guzun